

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**



**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**



**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**



**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

АФРИКАНСЬКА ЧУМА СВИНЕЙ – ЗАГРОЗА СВИНАРСТВУ УКРАЇНИ

Садварі Ю.Ю., *заслужений працівник ветеринарної
медицини України, спеціаліст вищої категорії*
Долженко К.Х., *викладач II категорії, магістр ветеринарної медицини*
Химинець К., *студентка IV курсу*
ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБіП України»

На даний час Африканська чума свиней представляє собою загрозу для свинокомплексів, усього свинарства та економіки України в цілому. Разом із тим, ряд експертів галузі вважають неефективною діяльність як державних органів, так і професійних громадських об'єднань у боротьбі з АЧС.

Метою даної статті - є визначити АЧС як сучасну проблему галузі свинарства, розбір основних методів боротьби з даною хворобою та постановка заходів щодо недопущення виникнення та поширення АЧС в Україні та окремих її регіонах.

Африканська чума свиней (АЧС, *Pestis Africana suum*) — це інфекційне захворювання, деякі ознаки якого можуть розвиватися доволі швидко, але не завжди є специфічними для встановлення остаточного діагнозу. Збудник АЧС це ДНК-вмісний вірус сферичної форми, що належить до родини *Asfaviiridae*. Він дуже складний і проявляє значну генетичну мінливість. Вірус АЧС заражає клітини імунної системи та ініціює вироблення величезної кількості специфічних антитіл, які, на жаль, не здатні до повної нейтралізації збудника. Це і є однією з основних причин чому виготовлення ефективної вакцини проти нього наразі неможливе.

Ймовірно, що вірус АЧС поширюється з України з експортом свинини та субпродуктів, які не перевіряються на його наявність, а також із продуктами, що можуть перевозити 6 млн українських трудових мігрантів щороку.

Встановлено три шляхи розповсюдження вірусу АЧС:

- перенесення кліщами (на щастя, їх в Україні немає);
- зараження від диких свиней;
- антропогенний шлях — через продукти харчування, корми, інвентар, транспорт.

Характерною особливістю захворювання від початку епізоотії була і залишається висока летальність. Слід чітко розуміти, що АЧС – це невиліковна хвороба, що призводить до загибелі свиней усіх порід і статеві-вікових груп. Антибіотики, або попередня вакцинація проти інших хвороб (наприклад, КЧС), жодним чином не впливають на її фатальний перебіг.

Наразі, АЧС – чи не найнебезпечніша з усіх хвороб свиней, оскільки її занесення супроводжується:

- високою смертністю серед ураженого поголів'я і значними економічними збитками, зумовленими відсутністю вакцини й необхідністю знищувати усе, навіть потенційно, інфіковане стадо (або поголів'я в населених пунктах в зоні захисту);

- запровадженням спеціального режиму для свиного господарств та обмежень у сфері торгівлі свинарською продукцією, що впливає на ціни та доступність свинини для споживачів;

- комплексом витрат на проведення моніторингових та діагностичних досліджень, організацію профілактичних та ліквідаційних заходів, втратами внаслідок міжнародних торговельних обмежень, що запроваджуються для недопущення її розповсюдження.

Варто зазначити, що шляхи занесення вірусу АЧС на ферми дуже часто залишаються нез'ясованими, особливо коли йдеться про локальне поширення (вторинні спалахи) хвороби. Тому заходи застороги мають бути якомога всеоб'ємнішими і враховувати як попередній досвід і рекомендації фахівців, так і поточну епізоотичну ситуацію в країні.

Абсолютно виключеними мають бути:

1. Згодовування корму, який містить (або може містити) навіть у мізерних кількостях термічно необроблені субпродукти від диких, або домашніх свиней.

2. Згодовування корму (чи використання підстилки), які завозяться на ферму і можуть бути контаміновані секретами та екскретами хворих тварин (домашніх чи диких) безпосередньо з полів (кукурудза на корм, зелена маса, солома тощо), або з інших ферм, незалежно від того виявлялася там АЧС чи ні.

3. Введення на ферму поголів'я яке походить з ферм, розташованих в регіонах де мали місце спалахи АЧС, а з решти території країни без відповідної документації та профілактичного карантинування.

4. Використання транспорту, інвентарю, відвідування ферми особами, які могли перебувати у контакті з хворими (загиблими) домашніми чи дикими свинями, або відвідували заражене господарство чи місця можливого перебування хворих (загиблих) диких свиней.

Слід зазначити, що успішні українські підприємства (насамперед з іноземними інвестиціями) давно запровадили в себе систему таких захисних заходів, яка забезпечує кардинальне зниження ризику виникнення АЧС.

На жаль, навіть ефективної корпоративної системи біозахисту підприємства виявляється недостатньо для гарантування безпеки тварин — для цього конче необхідна активна позиція спеціалізованих державних органів.

Свого часу в Україні вдалося подолати масштабний спалах пташиного грипу, це свідчить про можливість тримати ситуацію з АЧС у країні під контролем.